

такі особистісні якості, як: організаторські здібності, неупереджене відношення до людей, уважне ставлення до проблем інших, демократичність, легкість в спілкуванні, вміння тримати дистанцію з керівництвом, належну освіту та інтелектуальний розвиток, життєвий досвід, розвинену інтуїцію, авторитетність, вміння безпомилково оцінювати ситуацію, врівноваженість, співчуття, діяльність, енергійність, вимогливість до себе.

До змісту діяльності практичних психологів доцільно включити роботу, присвячену інформуванню та активному соціально психологічному навчанню практичних працівників ОВС за напрямками:

використання психологічних знань та психологічних прийомів при проведенні різноманітних слідчих дій (очної ставки, допиту, обшуку) – для працівників слідчого виду діяльності;

психопрофілактика та саморегуляція для зняття несприятливих емоційних станів – для більшості працівників ОВС;

використання психічного впливу на людей – для працівників оперативного виду діяльності;

особливості взаємодії з різними прошарками населення, психологічні особливості роботи з малолітніми правопорушниками – для працівників охоронного виду діяльності.

Даценко Є.В.,

ад'юнкт кафедри кримінального права НАВС

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО РОЗМІЩЕННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ НОРМИ, ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПІДМІНУ ДИТИНИ

На сьогодні життя та здоров'я є найбільшими цінностями у нашій державі. Кримінальне законодавство відповідно до Основного закону у повній мірі повинно охороняти життя будь-якої людини не в залежності від її соціального статусу, віросповідання та ін. Беручи до уваги, що, дитина, внаслідок її фізичної і розумової незрілості, потребує спеціальної охорони і піклування, включаючи належний правовий захист як до, так і після народження, то законодавець відповідно, передбачив її охорону як кваліфіковані склади злочинів, а інколи й окремі норми. До останнього відноситься і склад злочину, передбачений ст. 148 КК України «Підміна дитини».

Дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, тому вона не може бути цілком прирівняна до дорослої людини, в тому числі й у правовому аспекті, їй повинні бути гарантовані не тільки

загальні, а й особливі права, що мають часовий критерій і спеціальне призначення. Особливі права дитини – це так звані «права росту», обумовлені її фізичною, розумовою і духовною незрілістю. Ці права складають спеціальний об'єкт правового захисту в загальному контексті прав людини. Такими правами, зокрема, є право знати своїх батьків і право на їх піклування.

Це в свою чергу породжує проблемні питання в доктрині кримінального права щодо місця розташування зазначеної норми в Особливій частині Кримінального кодексу України. Керуючись логікою законодавця, родовим об'єктом підміни дитини є суспільні відносини у сфері охорони волі, честі та гідності особи.

Система Особливої частини КК України, як відомо, в цілому побудована за родовим об'єктом. Розробка цієї системи була зумовлена вирішенням низки теоретичних і практичних питань, пов'язаних з необхідністю поділу норм, що передбачають відповідальність за конкретні злочини, і розташування у певному порядку. Від вдалого їх розміщення залежить практичне застосування цих норм, теоретичне осмислення окремих складів злочинів, усвідомлення їх взаємозв'язку й особливостей. Тому особливій уваги потребує питання про місце тієї чи іншої норми у системі Особливої частини КК України.

Розшифрувати що таке воля честь та гідність не дає підстав вважати, що вони можуть бути безпосереднім об'єктом підміни дитини.

Тому, ще в радянські часи найбільш поширеною була точка зору, відповідно до якої підміна дитини належить до злочинів, що посягають на особисту свободу, і місце розташування зазначеної норми у главі про злочини проти особи. Інші вважали, що необхідно віднести до розділу «Злочини проти нормального розвитку неповнолітніх».

Сім'я в житті суспільства і держави відіграє надзвичайно велике значення. Завжди пильна увага в державі повинна приділятися питанням зміцнення сім'ї, виховання і всебічного розвитку дітей. Від її благополуччя, залежать соціальний прогрес суспільства, кількість населення, рівень розвитку. Тому всебічний захист сім'ї – одне з найважливіших завдань держави. Кожна дитина без будь-якої дискримінації незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, національного чи соціального походження, майнового стану чи народження має право на такі заходи захисту, що потрібні в її становищі як малолітнього з боку її сім'ї, суспільства і держави.

Тому, з огляду на зазначене, розміщення законодавчої норми, яка встановлює кримінальну відповідальність за підміну дитини у розділі III «Злочини волі, честі та гідності людини» є невиправданим, оскільки основний безпосередній об'єкт даного злочину не входить до родового

об'єкта названого розділу. Тому було б доцільним перенести досліджувану норму до розділу V «Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина» Особливої частини КК України.

Дегтяренко М.А.,
здобувач кафедри юридичної психології НАВС

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДДІВ ТА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТУ СУДДІВ

Психологічне забезпечення діяльності суддів та працівників апарату суду першочергово виявляється у психологічному супроводі кадрової роботи та сприянні ефективному управлінню. Урахування практичного міжнародного та вітчизняного відомчого досвіду дозволяє окреслити перспективні напрями цього забезпечення.

Покладені на судову гілку влади надважливі функції держави зумовлюють підвищені вимоги як до професійних, так і до психологічних якостей працівників судових установ (як суддів, так і працівників апарату суду). З метою встановлення психологічних якостей кандидатів на займання вакантних посад здійснюється психологічне діагностування, яке є процесом психологічного дослідження осіб з метою визначення відповідності особистісних якостей вимогам професійної діяльності. Першочерговими його завданнями є виявлення дезадаптованих осіб та осіб з нервово-психічною нестійкістю; виявлення асоціальних установок, корисливої або утилітарної мотивації; виявлення осіб, схильних до вживання психоактивних речовин.

Професійній діяльності працівників судових установ притаманна суттєва функціональна і психологічна складність, що зумовлює потребу у постійній психологічній підтримці. Зокрема, практична психологічна робота по коригуванню негативного впливу професійної діяльності на працівників судової установи і здійсненню професійної психологічної профілактики забезпечує саме зазначену психологічну підтримку

Важливим напрямом психологічного забезпечення судової діяльності є робота по запобіганню розвитку гострих конфліктогенних ситуацій. Конфлікти та конфліктні ситуації надзвичайно поширені в судах та безперечно впливають на ефективність функціонування судової установи. Ця поширеність впливає, перш за все, з конфліктної сутності професійної судової діяльності. З іншого боку, колективу судової установи притаманний певний соціально-психологічний клімат, який